PATVIRTINTA
Kelmės „Kražantės“ progimnazijos
direktoriaus 2019 m. rugsėjo 2 d.
įsakymu Nr. D-85

KELMĖS „KRAŽANTĖS“ PROGIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelmės „Kražantės“ progimnazijos (toliau – Progimnazija) švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

2. Švietimo pagalba mokiniui, tai progimnazijos darbuotojų (pagalbos mokiniui specialistų, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, klasės auklėtojų, mokytojų, mokytojo padėjėjų ir progimnazijos vadovų) veikla, susijusi su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

3. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi progimnazijoje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui progimnazijoje.

4. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950, Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos 2011 m. rugsėjo 30 d. Nr. V-1795, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663, auklėtojų, logopedų, socialinio pedagogo ir judesio korekcijos mokytojo pareigybių aprašais.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

Švietimo pagalba – tai specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

Mokymosi pagalba – mokytojų teikiama pagalba, kuri integruojama į mokymo(si) procesą. Pagalbą mokiniui pirmiausia suteikia jį mokantis mokytojas, pritaikydamas tinkamas mokymo(si) priemones, metodus, užduotis ir kt.

Psichologinė pagalba – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, psichologinės pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais ir juos konsultuojant.

Socialinė pagalba – tai siekimas padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo, globos ar kitose socialinėse įstaigose, vykdančiose ugdymo funkcijas, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais.

Socialinė pedagoginė pagalba – progimnazijos darbuotojų (socialinio pedagogo, klasės auklėtojų, mokytojų ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių ir pedagoginių poreikių tenkinimu, skirta vaikų auklėjimo ir socialinėms problemoms spręsti.

Specialioji pedagoginė pagalba – pedagoginių priemonių sistema, padedanti užtikrinti veiksmingą specialiųjų poreikių turinčių asmenų ugdymą.

Sveikatos priežiūros specialisto teikiama pagalba – pagalba mokiniui saugojant ir stiprinant sveikatą, atliekant pirminę sveikatos priežiūrą, konsultuojant mokytojus, mokinius ir jų tėvus (globėjus,

rūpintojus). Sveikatingumo veiklos metodinės konsultacijos mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams). Asmens higienos įgūdžių ugdymas ir kontrolė, dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant sveikatingumo programas

II. PAGALBOS TEIKIMO UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

6. **Švietimo pagalbos teikimo uždaviniai:**

6.1. užtikrinti mokinių saugumą Progimnazijoje;

6.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti progimnazijos ar vengia tai daryti;

6.3. užtikrinti mokinių mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;

6.4. kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikams ir jaunimui pasirinkti ugdymo(si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal jų galias;

6.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(si);

6.6. padėti mokiniams adaptuotis progimnazijoje ar naujoje ugdymo pakopoje;

6.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

7. **Švietimo pagalbos teikimo principai:**

7.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;

7.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems progimnazijos mokiniams, kuriems jos reikia;

7.3. kompleksiškumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo pagalbos mokiniui teikimo formomis;

7.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

7.5. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;

7.6. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

8. Švietimo pagalbos gavėjai – progimnazijos mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.

9. Švietimo pagalbos teikėjai – progimnazijos darbuotojai: klasių auklėtojai, mokytojai, psichologas, socialinis pedagogas, specialieji pedagogai, logopedai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, mokytojų padėjėjai ir progimnazijos vadovai.

10. Švietimo pagalbos formos:

10.1. individualus darbas su mokiniu (gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose bei konkursuose, darbas su jais; klasės auklėtojų, mokytojų, progimnazijos vadovų pokalbiai, psichologo ir socialinio pedagogo konsultacijos, užsiėmimai su specialiuoju pedagogu ar logopedu);

10.2. darbas su grupe – grupinės konsultacijos (psichologo, socialinio pedagogo), klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, grupinis darbas su gabiais mokiniais, specialiojo pedagogo ir/ar logopedo grupiniai užsiėmimai ir kt.;

10.3. darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(si) procesui, pasirenkant mokymosi lygius, būsimą profesiją, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir progimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas;

10.4. darbas su progimnazijos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas;

10.5. tarpinstitucinis bendradarbiavimas siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

11. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

11.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją;

11.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ir/ar mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

11.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinai būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;

11.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

11.5. nusikalstamumo, progimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

11.6. pagalbos komandos telkimas progimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

12. **Klasių auklėtojai ir mokytojai** teikia pagalbą savo klasės ar grupės mokiniams, rūpinasi jų asmenybės ugdymu(si) bei branda, siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą, domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną, suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta ar kitokio pobūdžio išnaudojimas, bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie iškylančias problemas, padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas, stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(si).

13. **Pagalbos mokiniui specialistai ir mokytojo padėjėjai** teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą:

13.1. **psichologinė pagalba** – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant, gabių mokinių įvertinimas, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas profesijos pasirinkimo klausimais. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą), prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba, jeigu tėvai (globėjai, rūpintojai) nesirūpina vaiku;

13.2. **socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis** – padėti mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą progimnazijoje: šalinti priežastis, dėl kurių mokinys negali lankyti progimnazijos ar vengia tai daryti, padėti mokiniui adaptuotis progimnazijoje, teikti reikalingas socialines pedagogines paslaugas, formuoti socialinius įgūdžius. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą progimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos;

13.3. **specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis** – didinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo(si) pagalbos veiksmingumą. Specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai – specialieji pedagogai ir logopedai. Specialiosios pagalbos mokiniams teikėjai – mokytojo padėjėjai. Specialiojo pedagogo, logopedo, mokytojo padėjėjo paslaugos teikiamos mokiniui ar (ir) mokinių grupei, atsižvelgiant į Kelmės rajono pedagoginės psichologinės tarnybos vertinimo išvadas dėl specialiojo ugdymosi ir (ar) švietimo pagalbos skyrimo ir/ar progimnazijos VGK nutarimu.

14. Visuomenės sveikatos priežiūros progimnazijoje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Sveikatos priežiūrą vykdo sveikatos priežiūros specialistas.

15. Progimnazijos vaiko gerovės komisija organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

16. Progimnazijos Ugdymo karjerai komanda, kurios tikslas – plėtoti ir efektyvinti profesinio orientavimo (ugdymo karjerai, profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo) veiklą progimnazijoje bei padėti mokiniams kryptingai ir motyvuotai rengtis tolesnei karjerai bei gyvenimui.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Progimnazijoje siekiama, kad švietimo pagalba mokiniui būtų suteikta laiku ir atitiktų mokinio poreikius (1 priedas). Pagalbos mokiniui teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos poreikio.

Kelmės „Kražantės“ progimnazijos
švietimo pagalbos mokiniui
teikimo tvarkos aprašo
1 priedas

PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKA

1. DALYKO MOKYTOJAS

Iškilus problemai, informuoja klasės vadovą

↓

2. KLASĖS VADOVAS

Kalbasi su mokiniu, stengiasi išsiaiškinti problemą ir padėti ją spręsti. Esant rimtai problemai, susitinka ir kalbasi su tėvais. Jei negali problemos išspręsti, kreipiasi į specialistus

↓

3. SPECIALISTAI

SOCIALINIS PEDAGOGAS	LOGOPEDAS	PSICHOLOGAS	SPECIALUSIS PEDAGOGAS	VISUOMENĖS SVIEKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTAS

Kalbasi su mokiniu, veda individualias konsultacijas mokiniams bei jų tėvams, kartu su klasės vadovu kontroliuoja jo lankomumą, stebi mokymosi rezultatus. Reikalui esant, siūlo kreiptis į specialistus kitose tarnybose (PPT, NRI, Psichinės sveikatos centras, policija, savivaldybės VGK). Situacijai nepagerėjus, mokinio problema svarstoma Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

↓

4. VAIKO GEROVĖS KOMISIJA

Svarsto mokinio problemų priežastis, siūlo galimus pagalbos būdus. Į VGK posėdžius gali būti pakviesti mokinių tėvai. Esant būtinybei, kreipiasi pagalbos į Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisiją

↓

5. SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VAIKO GEROVĖS KOMISIJA (VAIKO MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMAS)

Savivaldybės administracijos Vaikos gerovės komisijos teikimu Savivaldybės administracijos direktorius vaikui skiria priežiūros priemonę